

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravišтво: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem čelk. uradu št. 13.633.

Trudni narodi.

Splošna utrujenost vseh narodov od La Manche do Egeja. Skeptično zrejo mladane vsi evropski narodi na svoje vade, te pa zopet v zadregi in rezignirano gledajo v bodočnost, boječe se odgovornosti ter pričakujoč rešilnega impulza od zunaj. Volitve niso razčistile političnega ozračja nikjer, le napetost je poenotila; kvečjemu da so se preskupile sile, stare misli se odele v ubranejšo obleko, kjer pa je nova večina na pragu k oblasti, se skoraj boji, prevzeti neprijetno dedščino. Kajti vladanje izgublja na svojem sijaju in svoji ugodnosti; položaj je povsod takšen, da ne dopušča množice akcijne svobode, temveč veže lastno odločevanje na tisoč strani. Politična atmosfera je polna drobnih in velikih problemov, ne več generalnih, temveč onih praktičnih, tehničnih, ki zahtevajo le delo in delo, a ne obetajo bogve kaj slave še tako širokogrudnim ambicijam.

Razvojni tempo je prehitel vsa pričakovanja. Politično je vojna likvidacija takorekoč končana. Kar je bilo l. 1914 smrti zapisanega, so notranje-politični meteži izza prevrata odnesli na grmade »zgodovinskega gradiva«, pred 10 leti še iligitimne in anonimne težnje so uveljavljene v državno priznanih oblikah. Ustavna vprašanja so v glavnih potezih rešena, cilji postavljeni; narodi pa nastopajo strmo, trnjevo pot k tem ciljem. L. 1924 bo priznana kot važen mejnik v notranjem razvoju evropskega ljudstva.

Četvero plebiscitov je letos pokazalo, kam se usmerja naša doba, kaj čutijo narodi, kaj jih skrbi. O čemer pričajo ti množični volilni glasovi, je, da so se narodi naveličali raznih eksperimentov v notranji svoji ureditvi, da želijo mir v domačiji in mir s sosedi. Ploha reformnih programov, s katero so nas 5 let osrečevali slovar vznemirjen, toda nepraktični dobričine, je šla mimo brez globokih sledi, le glavne pridobitve prvih prevratnih mesecev l. 1918-19 so prešle trajno v pamet, s katerim bo gospodariti zdaj doračajoče. mu pokolenju. Kakor v Angliji in Franciji, tako v Nemčiji in Italiji so letos narodi rekli, da so jim fadni in zopni vsi ti lepo frlani programi, ki obljubljajo zvezde z nebes, a odrežejo pri reševanju konkretnih dnevnih vprašanj. Povsod je izzvenel volilni rezultat v željo, videti na vladi druge, rezolutnejše ljudi, zamenjati široke koncepte z ožimi perspektivami na jutrajšnji, bolj trajni dan. Nekaj sentimentalnosti je bilo seveda tudi v tej želji, nekaj navadnega novotarstva, tudi še nekaj razdraženega nacionalizma in drugih človeških slabosti — to je že zmiraj tako — odročevala pa so povsod prozaične gospodarske skrbi, dražnja, nezaposlenost, zastoj v industriji, stagnacija v trgovini, kreditne krize, izvozne težave, poostrena konkurenca in sto podobnih težav.

Sicer se vrše ponekod — in ne najmanj pri nas, — notranje-politični boji še v znamenju državopravnih in plemensko-narodnostnih parol. Tu vzbujajo visoka strankarska gesla in teatralične geste nekaterih uležanih politikov še videz homerične razžibanosti, medtem ko je krenilo ljudstvo že vidoma na druga pota in se zanima za razne te Spahe, Ferid Drage, Korošce in Davidoviće približno enako kakor za junake iz staro-sumerskih napisov. Pa tudi pri nas so ustavni, temeljni že postavljeni na granič splošne narodove volje, i pri nas bo oficijelna strankarska politika, v kolikor še ni, prej ali slej primorana kreniti na pota realnega dela za suhoparno vsakdanjost.

Tekoče leto je splošen pričetek finančne sanacije. Stiri skrahirane valute so se postavile na zdravo podlago, nekaj jih je napravilo nadobudne korake v stabilizaciji. V finančnih ministrstvih se ste — upajmo za stalno — naselili Varčnost in Previdnost. Posledica je med drugimi tudi ta, da prehaja borba med narodi ter med posameznimi ljudskimi sloji raz političnega na gospodarsko poprišče. Pod žarkim solncem splošne denarne in kreditne krize (pomankanja), povzročene od deflacije ali stabilizacijske politike, vene zlato klasje povojne konjunkturo, usihajo viri lahkih dobičkov, se skrčujo meje izvozne-uvozne možnosti. Nadaljna posledica se kaže v tem, da se meje med socialnimi sloji počasi sicer, a sigurno pomikajo k naravnim črtam in da se z njimi vračajo tudi politična težišča tja, kjer se nahajajo glavne opore kakor ekonomske tako kulturne sile posameznih narodov. Ako je šlo doslej za uveljavljanje po-

Sestava vlade ostane nespremenjena.

Beograd, 21. maja. (B) Gospod Pašić je imel okoli 10. ure dopolodne konferenco z gg. Markom Trifkovićem in Markom Gjuričevićem, na kateri se je ugovarilo, da je treba še enkrat vprašati člane vlade za mnenje o rekonstrukciji. Gospod Pašić je zastopal mnenje, da rekonstrukcija sedaj ni priporočljiva, ker bi kakor vedno povzročila razna trenja, vsled česar jo je treba odložiti na poznejši čas. Za 11. uro je bila določena seja vlade. Na tej seji se je definitivno

sklenilo, da se za sedaj ne izvrši rekonstrukcija kabineta, temveč odloži na poznejši čas, ker bi bila takrat mogoča v širšem obsegu. Po seji so odšli vsi ministri na dvor in okoli 12. ure zaprilegli. Še pred tem pa je kralj podpisal Pašiću ukaz o novi vladi. Izpremembe ni nikake. Beograd, 21. maja. (B) Danes je bil podpisan ukaz o sestavi nove vlade Pašić-Pribičević. Ukaz je bil podpisan še opoldne, ko so bili ministri zapri-

Skupščina se sestane 2. junija.

Začasna določitev prve seje.

Beograd, 21. maja. (B) Radikali so za to, da se poskuša še enkrat delovanje z narodno skupščino, kar bi se izvedlo na ta način, da bi vlada poskušala pridobiti zopet džemijet, razen tega pa se pričakuje, da se bo od Davidovića odcepil še del demokratov in se pridružil Pribičeviću. Dotičnim demokratom stoji na čelu Kosta Timotijević in dr. Miloš Radosavljević. S 14 džemijetov in najmanj 5 demokratov z ostalimi disidenti in neopredeljenimi računajo radikali na večino, ki bo štela 137 članov, kar je dovolj za kratko delo narodne skupščine in za sprejem invalidskega zakona. Ako se to posreči, se bodo radikali odločili za drugo rošitev, da se namreč mandati HRSS takoj verificirajo, kar bi v prvem slučaju za enkrat ostalo, na kar bi se v prvem in drugem slučaju skupščina razpustila z ukazom.

Beograd, 21. maja. (B) Nocoj je bila seja vlade, na kateri je bil določen program nadaljnjega dela vlade v skupščini in izven nje. Vodila se bo odločna politika na osnovi vidovdanske ustave. Prva seja skupščine bi naj bila

2. junija v ponedeljek ob 9. uri dopolodne, ki bi imela nalogo, da določi dnevni red. Za dnevni red bo vlada predlagala ratifikacijo mandata HRSS. Opozicija pripravlja iznenađenje s tem, da bo predlagala drug dnevni red, ker ima tako večino, da lahko porazi vlado. Vlada na drugi strani pa smatra, da je to nemogoče. Nato se je razpravljalo o politiki čvrste roke do 20. oktobra, da bi se država dovedla v red in bi se onemogočila akcija opozicije. Jutri bo imel radikalni klub sejo, da se pomirijo strasti. Radikalni klub ni zadovoljen z rešitvijo krize glede cseh, ki so v tem novem kabinetu. G. Pašić je obljubil nezadovoljnim poslancem, da se bo stvar popravila čez mesec dni, ker bodo nekateri člani vlade podali ostavko. Nekateri radikali so začeli pretiti in opozicija računa na nje. Radikali nesimpatično premočirajo akcijo Balugdžića, ki je bil danes ves dan z Davidovičem in s predstavniki opozicijskega bloka. Balugdžić bi se naj kmalu vrnil v Berlin.

Državni uradniki pri fin. ministru.

Finančni minister se bo zavzel za zboljšanje gnetnega položaja državnih uradnikov.

Beograd, 21. maja. (B) Ministra financ g. Stojadinovića so posetili delegati zveze državnih uradnikov s fakultetsko izobrazbo ter mu izročili predstavo, ki jo je sestavila zveza povodom uredbe o uradniških dokladah v zvezi z razvrstitvijo. Gospod Stojadinović je priznal, da je del državnih uradnikov zares še vedno nezadostno gnetno preskrbljen. Posebno oni uradniki s fakultetsko izobrazbo, katere je uredba o razvrstitvi neupravičeno posebno težko zadela, kakor tudi upokojeanci, katerih gnetni položaj je ostal neizprave-

njen. Do tega pa je prišlo po njegovem mnenju le vsled tega, ker se ni moglo točno predvidevati, kako visoki izdatki bodo potrebni, da se vsem državnim uradnikom zagotovi dostojno življenje. Obljubil je, da bo storil vse, da se te napake popravijo in da se uredi položaj upokojeencev. Minister se je zahvalil zvezi, da mu je dala na razpolago potrebni material in obetal, da bo predstavko vzel v pretnes in ji bo skušal ugoditi, ker je videl že na prvi pogled, da so zahtevne upravičene.

Radicevci o rešitvi krize

Beograd, 21. maja. (B) Našemu dopisniku je izjavil g. Predavec, kakor tudi nekateri drugi uglednejši predstavniki HRSS na razna vprašanja o rešitvi poslednje krize sledeče: »Že v petek nam je bilo jasno, da je Davidovićeve mandat zelo nesiguren. Ko je g. Balugdžić dal v »Politiki« znano izjavo, je bil naš dvom le potrjen. Dosedaj je naš klub storil vse, kar je mogel, da bi dal zadostno jamstvo za lojalno sodelovanje pri državnih in narodnih poslih. Pristali smo celo na vstop v vlado, kar je zelo velika žrtev. Kljub temu pa se

je rešila kriza na način, ki nam dela skrb, kajti kakor vsaka stvar, tako ima tudi potrpežljivost naroda svoje meje. Opozicijski blok bo ostal tudi v bodoče kompakten in bo nadaljeval skupno delo, ki bo skupno tudi v narodu.

MEDNARODNA RAZSTAVA ZADRUŽNIŠTVA.

Rim, 21. maja. (T) Od 25. julija do 15. septembra se bo vršila v Gandu velika mednarodna razstava združništva in socialnih ustanov. Dosedaj se je priglasilo za udeležbo 50 držav.

ven iz inflacije fiktivnih političnih vrednot, nazaj k podrobnejemu delu, ki je edini izvor trajnega blagostanja.

Štirje veliki narodi so se letos izrekli za politiko umerjene sredine, za ureditev notranjega ravnanja. Iz tega razloga sta francoski kmet in obrtnik dala prednost Herriotovi odjenljivosti pred širokopoteznim Poincaré-jevim načrtom, je nemški meščan prekrizal Hergt-Westarpove račune, je angleški delavec in predvsem angl. žena zavrgla L. George-ove aventure in Baldwinov imperijalizem in je ital. ljudstvo zaupalo parlamentarno diktaturo Mussolinijevim rokam. Odločevale so široke mase onih malih in srednjih ljudi, njih vsakdanje drobne skrbi, nikar pa vera v sisteme še tako lepih konceptov. Pod pezo fiskalne inflacije je povzdignil delovni človek svoj glas, pokazal vladujočim smernico za doajo, dolgo vrsto let. To se zgodi, mislimo, letos tudi pri nas.

Italijanski ministrski svet.

Rim, 21. maja. (T) Na današnji seji ministrskega sveta je ministrski predsednik Mussolini poročal o pogodbah med Italijo in Češkoslovaško, dalje o sestanku v Milanu. Ministrski svet je odobril kronski govor, ki ga je pripravil Mussolini sam. V zmislu sklepa mi-

nistrskega sveta je fašistovska stranka predlagala za predsednika zbornice poslanca D'Alfreda Rocca. Nato je Mussolini predlagal, naj se mestu Reki za njegovo zvestobo Italiji podeli zlata svetinja za zasluge. Ministrski svet je predlog sprejel.

Radiceve volilne priprave.

Zagreb, 21. maja. (Z) Današnji »Slobodni Dom« prinaša priporočilo Radice svojim organizacijam HRSS, da do 1. junija skličejo seje in da predlagajo predsedniki organizacij one osebe, ki jih smatrajo za najboljše kot ljudske zastopnike in pa njih namestnike. Hrvatska republikanska seljačka stranka bo postavila pri prihodnjih volitvah nad 200 kandidatov. Potemtakem izgleda, da bo HRSS kandidirala na večjem ozemlju, kakor je to bila storila v zadnjih volitvah.

Sklepi zemljoradniškega kluba.

Beograd, 21. maja. (B) Danes popoldne je imel zemljoradniški klub sejo, na kateri se je govorilo o nadaljnjem delu in o rešitvi krize. Mnogo se je protestiralo proti temu, da je vzel zopet Pašić državno upravo v svoje roke. Govorilo se je tudi o agitaciji, ki se bo v smislu sklepa kluba gibal v isti smeri, kakor pri zadnjih volitvah. Zemljoradniki se ne bodo z ničemer vezali na opozicijski blok, temveč se bodo medsebojno podpirali le proti nasilju in korupciji. Sicer pa bodo hodili svojimi potmi v smislu strankinih sklepov. Po seji kluba so odpotovali nocoj vsi poslanci iz Beograda na agitacijo.

Proglas opozicijskega bloka.

Beograd, 21. maja. (B) Danes popoldne je imel opozicijski blok sejo, na kateri se je dokončala sestava besedila velikega proglasa celokupne opozicije o rešitvi poslednje krize. Proglas je v glavnem izdelal dr. Voja Marinković, redigiral pa ga je cel opozicijski blok po predlogih načelnikov posameznih skupin. Proglas trdi v glavnem, da bo morala imeti sestava vlade težke posledice za naše celokupno narodno in državno življenje. Jasno je, da vlada, ki ima proti sebi večino skupščine, ne more delati. Preostaja ji le to, da skupščino proti-ustavno zaključijo in gre na volitve, da dobi z nasiljem večino ali pa, da nekaj časa vrši najnujnejše posle. — Sestava nove Pašičeve vlade ni navadna, temveč čisto neobičajna zaključitev min. krize. Mi smo se združili na skupno delo na jasnem in popolnoma določenem programu, da ustvarimo možnost bratskega sporazuma med vsemi elementi. Storili smo vse, kar je bilo v naši moči. Napram dovršenemu činu pa moramo kot izvoljeni narodni poslanci zavzeti določeno stališče, javno in odkrito. Izjavljamo se odločno in brez pridržka proti oviram, ki se nam stavijo na pot, ki nas ima dovesti do sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci, ki je potreben za sodelovanje v definitivni organizaciji države in v njeni upravi. Mi ostanemo združeni, da se borimo za stvar glede katere že obstoja soglasje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ako je sploh kaj nespornega v naši državi, je nesporno to, da hočejo in sprejmejo Srbi, Hrvati in Slovenci samo tako ureditev države, ki jamči narodu svobodo in njegovo pravico, da odloča sam o svoji usodi. Mi smo se odločili, da na tem terenu sprejmemo vsako borbo in vztrajamo v njej do konca, ker smo prepričani, da se mora končati z zmago narodne volje. — Ta proglas je poslan vsem strankinim organizacijam celokupne opozicije. Razven tega pa bo vsak klub menda še tekom tega tedna izdelal svoj poseben proglas.

SKLICANJE NEMŠKEGA DRŽ. ZBORA.

Berlin, 21. maja. (T) Državni zbor je sklican na dan 27. t. m.

Francoska vladna lista je že sestavljena.

Pariz, 21. maja. (Agence Havas) Kakor poroča »Echo de Paris« bo sprejel Herriot mandat za sestavo kabineta tudi takrat, ako se socialisti ne bi udeležili vlade. Lista članov kabineta je že gotova, izvzemši finančni portfelj, ki bo najbrž poverjen kakemu senatorju.

Zasedba Poruhrija se ukine?

London, 21. maja. (W) Pariški poročevalec »Westminster-Gazette« javlja: Painleve je izjavil glede vprašanja ruhrske politike, da je zaradi sprejetja mnenja zvedencev, ki ga je odobrila nova večina leveice, postala vojaška zasedba podrejenega pomena. Zasedba se bo mogoče kmalu lahko uknila, ako bo Nemčija izvedla pogoje, ki jih vsebuje mnenje izvedencev. Potrebno pa je, da preteče nekoliko časa in se francoska javnost navadi na to, da se je položaj glede Poruhrija na podlagi Dawesovega poročila popolnoma izpremenil.

London, 21. maja. (Agence Havas) Kakor poroča list »Times« iz Lyona, je Herriot v nekem razgovoru naglašal, da se tudi stranke leveice ne bodo dale premočiti. One pa dajejo prednost mednarodnim garancijam napram sankcijam od ene strani.

Izidi občinskih volitev v Bolgarski.

Sofija, 21. maja. (Bolgarski dopisni urad.) Po dosedaj znanih rezultatih volitev, ki so se vršile v občinah po deželi 18. t. m. v občinske zastope, je bilo oddanih za demokratsko združenje 313.714 glasov, za združene agrarce in komuniste 102.961 in za razne opozicijske skupine 18.742 glasov.

NEMIRI V ALBANIJI SO PONEHALI.

Beograd, 21. maja. (B) Službeno se poroča, da polagoma ponehava neuredi v Albaniji, ki so vznemirjali ne samo albanske kroge, temveč tudi našo vlado. Vsled pomirljive akcije tiranske vlade se vrača zopet red. Tiranska vlada je pozvala na prijateljski dogovor vse poslance, ki so prej odklanjali priznanje Tirane za prestolnico ter zahtevali, da se skliče skupščina v Skadru ali Valoni. Pričakuje se, da bo imela ta akcija uspeh, in da bodo ti poslanci vsaj začasno privolili v zasedanje skupščine v Tirani. Istočasno je poslala vlada svoje odposlance upornim častnikom in vojakom v Skadru, da jih sčasoma z osebnimi ugodnostmi pridobije za povratek. Poslala pa je tudi ojačane čete, ki naj zaduše vstajo, ki jo skuša izvesti Bajram Cur z ostalimi odmetniki.

REPARACIJSKO ŽITO.

Beograd, 21. maja. (B) Prvo partijo žita, ki nam ga mora dobaviti Bolgarska, bo prejela naša vlada še v začetku junija. Vladna kriza, ki je trajala 39 dni, je zaposlila vlado z njeno rešitvijo tako, da ni mogla posvetiti dovolj pozornosti tudi drugim stvarim. Sedaj je na inicijativo naše vlade bolgarska vlada obvestila naše poslanstvo, da je že pripravila potrebno količino pšenice v zmislu niškega sporazuma. Ta pšenica bo izročena naši komisiji v enem izmed donavskih pristanišč. Za to žito je vlada že določila uporabo na prejšnjih sejah.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 21. maja. Napoved za 22. maj. Lepo vreme, toplo, krajevne nevihte.

BORZNA POROČILA NA 3. STRANI

Advokat dr. Joža Ravnik, Beograd.

Dr. Pivkova akcija na italijanski fronti in Jugoslovanski odbor.

Nisem si na jasnem, čigave simpatije si je dr. Pivko hotel pridobiti z nameravano dobrovoljsko akcijo na italijanski fronti, Italijan ali splošno zavezništvo. Pri zavezniških smo si stekli dovolj velik renome in simpatije z našim nastopom v Dobruđi ter na solunski fronti. Te simpatije sta potencirala Jug. Odbor in Kriska vlada, ki sta diplomatskim potom ter potom publikacij, predavanih ter osebnih zvez širila slavo našega dobrovoljskega orožja ter zanimanje za naš pokret po celim svetu. Med Italijani bi pa mogli računati na simpatije samo v vrhovni komandi in deloma v vrstah vojske. Ozadje, toraj cela Italija, je pa stala pod vplivom rimske vlade, ki nam ni bila naklonjena in ki ni hotela za nobeno ceno odstopiti od svojih aspiracij na naše Primorje. Pa tudi simpatije vojske bi bile zelo dvomljive prirode. Kajti kakor hitro bi utihnil šum orožja ter bi sprevorili diplomati za zeleno mizo, bi se tudi te simpatije hitro ohladile ter bi zmagovalno nazirale. Je namreč boljše trževati prazne simpatije kot pa londonski pakt. V tem so Italijani močnejši. To ve dr. Pivko sam predobro, ker je namreč na lastni koži skušal resnico mojih trditve. Kajti kakor hitro je nastopilo primorje, so Italijani hoteli njegovo dobrovoljsko kratkotrajno internirani in le njegovim zvezam se je zahvalili, da se to ni zgodilo, temveč je bil batalion nezapažen in brez besede pohvale, natihoma prepeljan v Dubrovnik. Moči se dr. Pivko, ko na strani 58. knjige Proti Avstriji trdi, da je bila pogreška njegova in njegovih ljudi, da je italijanski generalni štab v poročilu o močeh, udeleženi v zadnji borbi pred prelomom Avstrije, zamočkal dr. Pivkov batalion in da je to pogreško pripisoval prevleki skromnosti Pivkovec v reklamni, brez katere v Italiji ne doseže ničesar. Za vsakogar je jasno, da so to Italijani napravili namenoma. Ali ni to postopanje Italijanov dovolj jasen dokaz, da bi se isto zgodilo tudi z divizijo ali korpusom, če bi ga mi imeli na italijanski fronti? Kdo bi potem nosil odgovornost pred našim narodom za vse žrtve na bojišču? Ali ni tedaj boljše, da smo pustili naše ujetnike v taboriščih kot pa da jih uporabimo v čisto italijansko korist ter v našo škodo?

Jugoslovanski Odbor si je na vse kriplje prizadeval, da izposluje pri italijanski vladi, da spusti naše ujetnike na solunsko fronto. Toda Italijani so imeli svoje načrte ter nam niso ugodili. Držali so najbrže naše ujetnike v rezervi za najslabši slučaj, če bi bili namreč še enkrat tepeni od Avstrijev. V tem slučaju, če bi že ravno ne bili prisiljeni na separatni mir, bi gotovo morali odstopiti od londonskega pakta ter gledati, da pojačajo svoj položaj na fronti z novimi dobrovoljskimi četami.

Ko je začel Jug. Odbor svoje delovanje v Italiji po rimskem kongresu, je imel dr. Pivko že precej močne čete na fronti. Kaj naj napravi z njimi? Razpustiti te čete, ni bilo niti mogoče niti pri danih razmerah umestno. Te čete so namreč stvorili Italijani brez vednosti Jug. Odbora in srbske vlade. Z druge strani je pa Jug. Odbor Italijanom ter vsem zavezniškim lahko s orstom kazal na ta batalion, češ, vidite kakšno korist proži že ta mala četa Italijanom in kakšno korist bi šele bila, če bi nastopil cel korpus. Zato se je Jug. Odbor postavil na stališče, da se mora ta batalion zadržati.

toda da se pri danih prilikah ne sme dovoliti njegovo širjenje. Dr. Pivko sam ni iskal stikov z Jug. Odborom, kar bi bila njegova sveta dolžnost. Od ga je ignoriral ter se sploh ni hotel podvreči njegovi suverenosti in jugoslovanskim vprašanjem. Potom naših oficirjev in delegatov na fronti se nam je pa posrečilo dobiti zvezo s Pivkovimi oficirji, Stanetom Vidmarjem ter ostalimi, ki jih je bilo lahko prepričati o pravilnosti stališča Jugoslov. Odbora. Tako je bil dr. Pivko na kraju takorekoč prisiljen, da stopi v pregovore z dr. Trumbićem. Predložil mu je svoje načrte, ki jih pa dr. Trumbić je gori navedenih razlogov, ni mogel sprejeti. Iste načrte je dr. Pivko predložil tudi kadru jugoslovanskih oficirjev v Noces Umbri, ki pa jih tudi ni osvojili. V slučaju, da bi jih pa hotel vseeno sprovesti, bi se mu najbrže uprli njegovi lastni oficirji.

Dr. Pivko je napravil usodno in neprosljivo napako, da ni takoj stopil v zvezo z Jugoslov. Odborom, ki je bil takrat priznan od vseh zavezniških sil in v katerem so sedeli močnejši zrelhi razlogi. Izkušeni ter dobri poznavalci Italijanov ter njihovih razmer. Saj je bil šef odbora v Rimu dr. Trinaistić, stari borec za slovenske pravice v Istri, poleg tega je pa tudi dr. Trumbić stalno živel v Italiji. Jasno in logično je, da je imel vsakdo več zaupanja v Jug. Odbor kot pa v razmeroma mladega, takrat še neznanega profesorja iz Stajerske. Njegov načrt je moral pasti, ker je bil nerealen, navičen.

Pravilnost naziranja Jug. Odbora nam potrjujejo vsi dogodki za časa vojne in po vojni. Italijani so bili v družbi vesele, ki so na kraju zmagale. Njihove aspiracije se niso mogle raztežati na Francijo, ampak samo na južno Tirolsko in glavno na našo jugoslovansko teritorijo. Italijani so teritorialno malo pridobili, ter je očividno, da pri mirnih pogajanjih niso mogli odstopiti še od tega. S tega stališča je namreč treba posmatrati našo nesrečo v Primorju. Bila je neizbežna, nujna in če bi na italijanski fronti nastopilo še toliko jugoslovanskih dobrovoljcev, bi oni klub temu morali zasesti Primorsko, ker samo na ta način so mogli opravičiti pred svojim narodom svoje razmeroma velike žrtve. Vse okolnosti in razmere skupaj so krive za naš diplomatski poraz v Primorju, nikakor pa Jug. Odbor, ki je nastopal v italo-jugoslovanskem vprašanju popolnoma korektno.

Dr. Pivko naj mi ne zameri gornjih vrstic. O njegovem poštemen jugoslovstvu danes nihče ne dvomi. Če pa je med vojno padla na njega kaka senca, je sam kriv s svojim ponašanjem. V vojni igra zaupanje veliko vlogo, on pa ni ničesar ukrenil, da bi pridobil zaupanje Jugoslov. Odbora, ki je bil za časa vojne naš najvišji revolucionarni forum.

Kot bivši tainik Jugoslov. Odbora v Rimu sem dolžan, da branim pravilno stališče Jugoslov. Odbora, ki s svojim poštvenim delovanjem gotovo ni zaslužil, da se ga danes na tak način napada. Dr. Trumbić pripavlja v svojem delovanju za časa vojne obširne memoarje, ki bodo jasno dokumentirali nepravilnost Pivkovih idej.

Zato bi dr. Pivko mnogo bolje napravil, če bi iz svojih sicer zanimivih spisov izpustil napade na Jug. Odbor.

(Konec.)

K „Slovenčevem“ dopisu iz Čenče vasi.

Prehajajoč z molkom preko psov in zmerjani, objavljenih v večeršnjem »Slovencu« na moj naslov in na račun državnih uradnikov, bi dodal k svojim vrsticam v »Narodnem Dnevniku« samo sledeče:

Škoda trati časa z ljudmi, ki ne razumejo, da se mora zakon v demokraciji državi izvajati brez izjeme stanov in oseb in dvakrat škoda časa odgovarjati ljudem, katerim je vsaka prilika dobrodošla, da malce izpodkopavajo lastno državo. Zanimal sem se za stvar radi neke časopisne notice ter skušal poizvedeti, kaj je na nji, drugače je zadeva procucl meis negotiis. Slovenčev dopisnik naj preide s podrobnimi številčnimi dokazili na dan in finančna delegacija bo gotovo ukrenila vse kar je potrebno, da se v interesu ugleda države popravijo morebitne krivice, nastale iz kakšnih kršitev obstoječih zakonov. Toda priznavati dohodek in obremen odsklanjati davke, priča, da je tudi davčna morala Slovenčevega dopisnika zaostala na dokaj primitivni stopnji — ne za njegovo osebo, bogobvari — pač pa tako teoretično. Kolikor vem iz vseučilišnih

študij so morali kmetje sami po svojih zastopnikih v cenilnih komisijah čisto samostojno in brez državnega pritiska ugotoviti dohodek svojih sosedov, uradništvo pa je moralo izvršiti svojo dolžnost, od teh dohodkov po zakonito določenih stavih določiti davek. Proti eventualni krivici je vsakomur slobodna pot pritožbe, poleg tega pa obstoji še cel sistem kavlent in preventivnih sredstev, s katerimi je vsakomur lahko odvrtiti prefrano davčno breme.

Neobičajno visoka davčna mera Slovenije, o kateri govorim v svojem članku, je visoka le z ozirom na druge jugoslovanske pokrajine, ne pa v primeri s povprečno davčno stopnjo v zapadnih državah ali v predvojni Avstriji. Vidim sem računsko naloge, ki so jih lani dobivali srednji kmetje v čehoslovaški republiki. Proti temu so davčni predpisi v Sloveniji še smešna malenkost. Nasprotno pa na Češkem davčna demagogija zdaleka ne dosega ene velikopoteznosti, ki jo pri nas prakticira SLS in ki se seveda ne bo nehala. Zakaj pred resnico gre pri nas strankarski interes. rgn.

Zborovanje mariborskih industričev.

Maribor, 20. maja.

Včeraj se je vršilo v mali Götzovi dvorani zborovanje tukajšnjih industričev, ki se je bavilo z raznimi tekočimi strokovnimi in stanovskimi vprašanji. Zborovanje je bilo obiskano le srednje dobro. Otvoril ga je predsednik g. dr. Radoslav Pivku, odvetnik in industričar ter znan mariborski narodno-gospodarski delavec. Referiral je najprej o delovanju mariborske organizacije industričev v zadnjem času in iz njegovega poročila posnemamo, da se je udeležila po posebnih deputacij gospodarske konference v Zagrebu ter zadnjega kongresa v Splitu, kjer je posegla v debato ter stavila tudi svoje predloge. Na sežetu samem, to je v Mariboru, je delovala pri sprejemu čehoslovanskih industričev, pri lani Industrijsko-obrtni izlozbi, pri anketi o avtomatični telefonski centrali, o rešitvi krize Narodnega gledališča, o pobližnji brezposelnosti in o vprašanju zgraditve osebne železniške postaje na Teznu, ki je znana mariborska industrijska kolonija. Razen tega se je organizacija udeleževala tudi še v drugih strokovnih smereh. Predsednikov referat je bil sprejet na znanje in mu je bila izročena soglasna zahvala za poštovno delovanje.

Nato so prišle na vrsto druge zadeve. Najprej vprašanje stanovanjske bede in gradbene stagnacije v našem mestu. Razvila se je živahna debata, ki se je končala v soglasnem naziranju, da je kriva stano-

vanijske bede in gradbene stagnacije v prvi vrsti zakonska zaščita najemnikov, v drugi pa prevelika obrestna mera bank in denarnih zavodov, ki onemogoča zidanje na kredit. Debate se je udeležil najbolj agilen g. Julius Glaser. G. Kržižič je referiral o praznikih in delu v industriji. Debat se je zaključila s sklepom, da se bodo praznovale samo nedelje in 1. december kot splošni državni praznik. Glede ostalih državnih praznikov se naprosi centrala v Beogradu, da izposluje pri vladi natančno formulacijo praznovanja, ki danes ni jasna. Drugi prazniki se lahko praznujejo le po predhodnem sporazumu posameznih industrij s svojimi namestniki.

G. J. Glaser je poročal o razdelitvi urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani med ljubljansko in mariborsko oblast, kar je zaključilo zadnje zasedanje centralne uprave. Organizacija bo zahtevala, da se sedež urada za mariborsko oblast prenese v Maribor in ne v Celje, ker je tu tudi sedež oblasti in center industrije. Na predlog g. Kržižiča je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da se čimprej vzpostavi tudi med Mariborom in Italijo direktna telefonska zveza, ker ima mariborska industrija in trgovina, posebno lesna, z Italijo zelo živahne trgovske in poslovne stike. Resolucija se odpošlje na vsa pristojna mesta.

Zelo živahna debata se je razvila radi

letošnje mariborske Industrijsko-obrtno razstave. Referent je bil mnenja, da prireditelji nimajo pravice do naslova »industrijska«, ker niso popreje stopili v stik z Industrijsko organizacijo. Končno je bila sprejeta tudi res tozadevna protestna resolucija, čeprav organizacija nima nobenega pravnega naslova zahtevati od prirediteljev, da ne smejo svoje razstave imenovati tudi »obrtna«, ko vendar že doslej priglasi kot razstavljalci tudi industrijalci in bodo na razstavi razstavljeni tudi izdelki

Politične vesti.

— Republikanstvo in federalizem SLS. »Samouprava« piše: V zadnjem času je »Slovenec« večkrat polemiziral z »Avtonomistom«, organom slovenskih republikanskih federalistov. V tej polemiki je »Slovenec« operiral izključno z argumentom, da je ta nova politična skupina v Sloveniji popolnoma nepotrebna in da samo slabi opozicijske vrste, ker da je SLS ravnotako republikanska in federalistična. Med novo skupino in SLS ni nobene bistvene razlike. Republikanski-federalistični pokret gre samo na roko državotvornim strankam. SLS ne povdarja torej ostro svojega republikanstva in sicer iz taktičnih razlogov. Mesto izraza federalizem rabi izraz avtonomija, kar pa je isto. »Slovenec« torej priznava, da je SLS ravnotako republikanska in federalistična kakor Radičeva stranka, samo da ima nekaj več ozirov na oportuniteto. Novo republikansko-federalistično stranko smatra samo za nepotrebno poslovne konkurenta, ki trguje v isti branši!

— Novo stanje v notranjopolitični situaciji? Beograjski dopisnik zagrebškega »Jutarnjega Lista« poroča baje iz zanesljivega vira, da je g. Pašić na sestanku z M. Trifkovićem izdelal načrt, po katerem bi šel Pašić takoj po zaprslgi vlade v kako kopalnice v svrhu zdravljenja. Za časa Pašičeve odsotnosti bi vodil posle predsednik vlade kot njegov namestnik minister Marko Trifković, ki je znan po svojih predlogih proti subverzivnim in anacionalnim elementom. Pod Trifkovićevim predsedstvom naj se izvrši verifikacija mandatov HRSS. Na ta način naj bi faktični kabinet Marka Trifkovića par dni po zaprslgi sklical sejo narodne skupščine, da verifikira mandate HRSS. Takoj po verifikaciji nastane vprašanje, kaj bo v trenutku, ko bo vlada potrebovala sodelovanje narodne skupščine? Postransko vprašanje je, ali se skupščina odgodi do 20. oktobra ali ne. Pašić vidi način, kako bi zagotovil radikalni vladni mandat. Zato bi se takoj po izvršeni verifikaciji pojavilo vprašanje zasiguranja koalicijske, Kriza bi nastala že na dan verifikacije. Kralj bo odšel medtem na Bled ali v Topolo na odmor. Takoj po kraljevem povratku bi se vrnil tudi g. Pašić in bo formalno odprl krizo, ki bi mogla ostati odprta 20 do 25 dni. — Tako poroča »Jutar. List«, katerega informacije v času zadnje krize so bile dostikrat skrajno netočne in tendenciozne.

— Ruski monarhizem in naše slovanstvo. V »Narodnem Osvobođenju« od 16. t. m. piše dr. Jan Slavček, da se v Evropi znova pojavlja pokret ruskih monarhistov. Njihove spekulacije imajo realno osnovo in v zgodovini je mnogo slučajev, da je narod, ki je z veseljem odobral umor vladarja, po par letih svečano pozdravljal povratek na prestol njegovega sina ali brata. Carska vzpostavitev ni izključena, vprašanje je le, kako je treba gledati na to eventualnost. Ali s stališča slovanstva želeži, da pride nastaja v Rusiji zopet do moči? Avtor prihaja do zaključka, da so ruski monarhisti germanofili, ki bi te vzpostavili prijateljske odnose z nemškimi nacionalisti. Tudi komunisti so germanofilsko razpoloženi ter so mnogo upaji od Nemcev, toda so se zelo razočarali. Nemški narod je monarhističen ter polaga svoje nade na uspeh ruskih monarhistov.

— Kaj se godi v Besarabiji? Po poročilih iz Moskve je v severni Besarabiji radi ustaških napadov na vlake ustavljen železniški promet. Besarabsko vojaško poveljstvo je izročilo sodišču celo vrsto ujeteljev radi podpiranja agitacije, naperjene proti rumunski oblasti.

— Proračun Zveze narodov za l. 1925. Kontrolni odbor Zveze narodov je te dni izdelal proračun za l. 1925 in ga proti letošnjemu znižal za 2 in en četr milijona zlatih frankov. Proračunni zadnji trih let so znašali: za 1922. leto 22.250.000 zl. fr., za 1923. leto 25.750.000 zl. fr. in za 1924. leto 23.250.000 zl. fr. Za prihodnje leto je bil proračun Zveze narodov znižan na 21 milijonov zl. fr. Ker pa bo z minulega leta mogoče prenesti prebitek 3 milijonov, se cenijo izdatki za l. 1925 na 18 milijonov zl. fr.

— Francoski poslanec, ki ne zna francoski. Med novopečenimi francoskimi poslanci je tudi komunist Karel Hueber, izvoljen v Metz. Kljub temu, da hoče biti po lastni izjavi dober Francoz, se do sedaj še ni naučil francoskega, kakor so že stori ne-kateri drugi njegovi alsako-jorenski rojaki, ki so jih prejšnje volitve privedle v francoski parlament. Hueber, ki najbrže ni upal, da bo izvoljen, je sedaj izjavil, da bo govoril v zbornici v nemškem jeziku. Samo če mu bodo Francozi pustili!

— Bilow — bodoči predsednik nemške republike? V berlinskem »Achtuhrabendblattu« obravnava v dolgem članku glavni urednik Hahn možnost kandidature kneza Bilowa za predsednika republike in trdi, da je vprašanje Ebertovega nasledstva že aktualno. Politične razmere so se v Nemčiji tako preobrile, da bo socialnim demokratom v današnjem času, ki se jasno nagiba proti desni, težko dati državi predsednika iz svojih vrst, ker bo ta predsednik moral imenovati državne kancelarja, ki bo še bolj desno orientiran, kakor so pa Cuno, Stresemann ali Marx. Tako imenovanje pa gotovo ne bo po volji socialno-demokratskim volilcem. Bilow je morebiti edini človek, pod čegar vodstvom bi se omajana avtoriteta državne uprave mogla zopet oporaviti.

Koncert v Kočevju.

Glasbeno društvo v Kočevju je priredilo v soboto dne 17. t. m. v dvorani hotela »Trst« s svojim ženskim, moškim in mešanim zborom lepo uspešen koncert, ki je bil dobro obiskan in katerega se je v imenu odbora »Zveze slovenskih pevskih zborov« v Ljubljani udeležil zvezni pevovodja g. Zorko Prelovec. — Pevski zbor glasbenega društva v Kočevju poučuje že par let navdušeni narodni delavec g. učitelj Mirko Trost, izvrsten pevec in zelo dober pevovodja. Za sobotni koncert si je izbral zanimiv spored skladb starejših naših skladateljev, novejših pesmi iz dobe »Novih Akordov« in jugoslovanskih narodnih pe-

industrije. Prišel je torej tudi tu do izraza onaj žalostni pojav, ki razjeda zadnje čase naše mariborske gospodarske kroge. Da ta medsebojna gonja nikomur ne bo koristila, je pač jasno. Zborovanje je po nekaterih slučajnostih zaključil predsednik g. dr. Pivku ter omenil, da se bo v kratkem vršilo posebno zborovanje, na katerem se bo razpravljalo o 135. in 137. členu novega finančnega zakona, ki močno tangira tudi industrijalne kroge.

smi. Kočevski zbor se rekrutira iz vseh stanov: v njem opazimo odvetnika, učitelja, duhovnika, uradnika, obrtnika in delavca. Pevci in pevke delujejo v najlepši slogi med seboj, ne brigajo se za politiko, posvečajo se edinele gojitvi petja. Takim idealizmom je uspeh njihovega stremljenja zagotovljen. In res je zbor Glasbenega društva v Kočevju na svojem sobotnem koncertu pokazal lepo disciplino in za tamošnje razmere že upoštevano vredno izurjenost. Seveda izvajanje zboru, ki večkrat menja pevce in pevke ne more biti popolno. Za tako je treba stalnega zboru. Vendar pa na vsem koncertu ni bilo opaziti nezdod, celo v najtežjih skladbah. Pač pa so lažje pesmi, zlasti narodne prednasli živo, s posebno pažljivostjo na dinamiko. Zelo točno je zbor zapel Zgančevim medimurski narodni »Cin can evrgudan« in »Dil dil dudu«. Devovo veselo gorenjsko »Prelepa je selška dolina« in Adamičevega »Mladega junaka«, v katerem je alt-solo pohvalno odpele g. dr. Rajhova.

Ženski zbor je pokazal svoje zmoglosti v Gerbičevem »Rožmarinu«, moški pa v Ipayčevem »Savski« in Aljaževem »Zakipi duša« z baritonimskim solom g. Vujičiča. Vse pesmi so poslušalcem zelo ugajale, nekatere so jih navdušile do hrupnega ploskanja. Kot solista sta na koncertu sodelovala g. dr. Rajhova in v pevovodja g. M. Trost s par krasnimi pesmimi iz novejših slovenske glasbene literature. Oba je spremljala na klavirju g. Lužarjeva. — Za nagez razvoj in agilno delavnost kočevskega glasbenega društva imata največ zaslug njegov predsednik g. dr. Sajovic in pevovodja g. Trost. Ko mu k uspehu sobotnega koncerta iskreno čestitamo, želimo društvu tudi v prihodnje vztrajnosti in poštvenosti.

Prosveta.

Matineja v Narodnem gledališču. V nedeljo ob 10. uri dopoldne se vrši mladinska matineja. Cene zelo nizke. Sodelujejo gojenci dramatične šole Uduženja gled. igralcev. Sola prof. Sesta. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za naraščajo slovenske drame.

Gostovanje baritonista g. Rudolfa Bukške v naši operi. Danes in jutri zvečer gostuje v naši operi g. Rudolf Bukšek in sicer poje danes zvečer Egiptovskega kralja Amonasora v operi »Aida«, jutri zvečer pa vlogo Valentina v operi »Faust«. Gospod Bukšek je izredno simpatičen pevec, ki ima veliko glasovno in igralsko rutino. Že več let zaporedoma sodeluje kot član osješke opere, kjer je med gledališko publiko izredno priljubljen. Tekom letošnje sezone je gostoval parkrat tudi na Narodnem gledališču v Beogradu in sicer je nastopil v »Hoi-mannovih pripovedkah« in v Wagnerjevem »Večnem mornarju«. V obeh vlogah je dosegel naravnost velikanski uspeh. Kritika hvali njegov blagovoneč bariton in simpatičen nastop. Gospod Bukšek je naš domačin ter je prvokrat nastopal v takratnem našem deželnem gledališču.

Ljubljanska drama. V soboto dne 24. t. m. bo v ljubljanskem dramskem gledališču premijera živahne in zabavne francoske veselice »Paglavke«, ki sta jo spislala Pierre Weber in Henry de Gorsse, poslovenil pa jo je profesor Juvancić. V glavnih vlogah nastopita ga. Nablocka, ga. Juvanova, ga. Šetinska, gđ. Mira Danilova, g. Putjata, g. Skrbineš, g. Peček itd. Režira g. Putjata.

Sport.

NAŠA NOGOMETNA REPREZENTANCA ODPOTOVALA V PARIZ.

Kljub temu, da naš Olimpijski odbor še ni prejel obljubljene državne subvencije, je naša nogometna reprezentanca odpotovala včeraj ponoči v Pariz. Z ozirom na obljubljeno državno subvencijo je olimpijski odbor dobil na posodo potreben denar od bank. Ob priliki nogometnega turnirja na olimpijadi, bo zastopal izvršni odbor za VIII. Olimpijado kot delegat prof. M. Grač. Nadalje so odpotovali v Pariz še zavezni sodnik Ernesto Fabris in kot zastopniki Jugoslavije na kongresu F. I. F. A. dr. B. Malogurski in Mihaljović.

OLIMPIJSKE VESTI.

Za sodnike na olimpijskem nogometnem turnirju so določeni sledeči sodniki: Barrette, Putz, Christophe (Belgija), Luis Collina, F. Contrears (Španija), Jonsson Mohamed (Egipt), Slavik, Vallat, Henriot de Ricard (Francija), Mutters, Egmeyers, Van Zwiheren (Nizozemska), Mauro, Scamoni (Italija), Andersen (Norveška), Obrenbanski, Lustgarten (Poljska), dr. Sabin (Romunija), Herren (Švica), Herites, Cejnar (Čehoslovaška), Fabris, Mazić (Jugoslavija).

Sturm (Gradec): Ilirija. — Mednarodna nogometna tekma med štajerskim prvotom Stormom in Ilirijo se vrši v ponedeljek, 26. t. m. in ne v nedeljo, kakor je bilo pomotoma objavljeno. Predprodaja vstopnic v soboto in ponedeljek v trg. J. Gorec, Dunajska c. Pričetek tekme ob 18.15 uri.

SK Celje: Ilirija. — V nedeljo 25. t. m. nastopi prvi komb. moštvo Ilirije. SK Celje, semifinalist za prvenstvo Slovenije. Tekma se prične ob 18. uri. S. K. Celje se nahaja v dobri formi, dobilo je letos več novih moči, tako da je računati na zanimivo tekmo.

Ljubljana: Šiška. — V soboto, 24. tm. se vrši na sportnem prostoru Ilirije propagandna tekma med nogom. teamoma Ljubljane in Šiške. Inicijativno za to prireditve je dal SK Hermes, ozir. sportni krogi v Šiški, ki se ponašajo z odnotnim igralskim materialom in trditjo, da se iz igralcev, ki prebivajo v Šiški, lahko sestavi moštvo, ki bi z gotovostjo obvladalo Ljubljance. V resnici je v šiškem timu cela vrsta izvršnih igralcev, kakor n. pr. Dolinar, Tavčar, Učak, Grlic (vsi Ilirija), Mihelič, Gruden, Zemljak, Pleš (Hermes), ki so zmogni postaviti ljubljansko moštvo pred težko preizkušnjo. Podsavezu je ta tekma obnem dobrodošla prilika, da preizkusi nekatere igralce izven Ilirije z ozirom na bližnji mednarodni tekmi proti Mariboru in proti Celovcu.

Čarugova toipa pred sodiščem.

V torek je na razpravi občinstvo doživelo zopet novo senzacijo. Pri zaslišanju v ponedeljek je Sulentič trdnoval, da ni vsako krivdo, dočim je takoj drugi dan spremenil svoj zagovor. Razen Čaruge so pričeli vsi obdolženci polagoma priznavati svoje zločine.

Resnica prihaja na dan.

Začetkom razprave ukaže predsednik Čarugi, da zapusti dvorano. Čaruga pri odhodu iz dvorane sovražno pogleda Sulentiča in zaškripa z zobmi. — Med največjo pozornostjo prekljuje Sulentič izjave, ki jih je podal v ponedeljek in priznava zločine v Dobruvi, Gunji, Ivankovu in v Tompojevcih. V svoji novi izpovedi se popolnoma zloga z izjavami Pripiča in potrjuje, da je bil pri vseh roparskih napadih vodja Čaruga. — Sulentič pripoveduje, da je na ponedeljkovi razpravi zato podajal napačne izjave, ker je v zaporu dobil od Čaruge listič, kjer mu obeta, da se bo zanj zavzel, ko bo rešen zaporov. Seveda pa mora pred sodiščem govoriti tako, da bo za Čarugo prav. — Nato so poklicali v dvorano Čarugo, mu predložili izjavo Sulentiča. — Čaruga je ponovno zadrževal, da Sulentič »laže«. Za Sulentičem je bil zaslišan Marko Drezgic, ki zanika svojo krivdo. Drezgic pripoveduje, da je nekega dne

prišel k njemu eleganten gospod.

ki mu je predlagal dober zaslužek. Gospod, se mu je predstavil kot njegov brat Nikola Drezgic, katerega ni videl že 20 let. Brat Nikola (ki je bil Čaruga) je nato živel pri Marku Drezgicu okrog dva in pol meseca. Marko Drezgic je bil mesar. Njegov »brat« Nikola ga je pregovoril, da se je preselil v Vinkovce in prevzel dobavo mesa za vojaštvo. Z dobavo vojaštvu je šlo v redu do 10. novembra. Tega dne je pa zmanjkalo Marku Drezgicu živine, naka ga je pozval Nikola Drezgic (Čaruga), da gresta kupovati na deželo. Ko sta prišla v neko vas, je nenkrat pristopilo k njima 5 moških s košaro polno orožniških uniform in orožja. Marko Drezgic je vprašal svojega »brata« Nikola, kaj to pomeni. »Brat« Čaruga mu je odgovoril: »Brez besedi«. Za tem je vsak izmed navzočih dobil puško in vsi so odšli v Tompojevce. Med potjo je ponovno vprašal Marko Drezgic Nikola, kaj to pomeni. »Brat« Nikola mu pa ni dal nobenega odgovora. Ko so prišli v Tompojevce, je Čaruga postavil Marka Drezgicia in Sulentiča pred vrata, dočim so vsi ostali šli v hišo. Marko je kmalu nato zaslišal streljanje, kar ga je tako prestrašilo, da je pobegnil. Ko ga je kmalu potem ostala družba dohitela, ga je hotel mali Pripič radi pobega ubiti. Voliki Pripič je pa to zabranil z besedami:

»Pusti ga. Ni vsakdo za ta posel.«

Ko je Marko Drezgic očital »bratu« (v resnici Čarugi), zakaj ga je zapeljal, mu je odgovoril: »Tako je moralo biti. Jaz nisem kriv«. Po povratku v Vinkovce Marko Drezgic ni nič več videl svojega »brata«. Drezgicevo izpoved sta nato potrdila Pripič in Sulentič, dočim je Čaruga trdil, da sploh ni bil v Tompojevcih. Drezgic mu zakliče v obraz: »Bil si! Spremljal si me pri nakupu živine, a dovedel si me v zločin.« — Čaruga vpije: »Slavno sodišče! On je vol, če tako govori. Vsi lažejo«. — V tem se zasliši iz galerije ženski glas: »Vi lažete.« — Predsednik opozarja galerijo, da se ne vmešava v razpravo. — Popoldne je bil zaslišan

Stevan Šikić.

ki je tekem izpovedb povzročil več burnih prizorov z ostalimi obtoženci. Pravi, da je kriv, vendar ne toliko, kot trdi obtožnica.

Najpreje je bil Šikić zaslišan glede roparskega umora v Sredineh na gostilničarja Fuchsa. Pri tej priliki se je Stevan Šikić seznanil s Čarugo, katerega so v tistem času nazivali s Švabom. Šikić podrobno pripoveduje, kako so se dogovorili glede roparskega napada in kako so spravili vsakega s tega sveta, kdor se je kolidaj upiral. Napad na gostilničarja Fuchsa pa ni vodil Čaruga, ampak Martinović. Martinović je bil mnenja, da se mora Fuchsovo ženo zaklati, dočim je Čaruga to namerno preprečil z besedami:

»Ne smeš moriti žen, ker to zakon pre-poveduje.«

Po roparskem napadu so si med sabo razdelili naropani denar. — Predsednik senata opozarja Šikića, da je njegova izjava danes bistveno drugačna, kot pa takrat, ko jo je podal pred preiskovalnim sodnikom, kjer je trdil, da je bil vodja napada na gostilničarja Fuchsa Čaruga. Dalje tudi ni resnično, da je Šikić ne dobil pri napadu del naropanega denarja. Razprava je bila zaključena ob 6. uri zvečer.

Današnja razprava.

Osljek. 21. maja. (Z) Danes dopoldne je bil zaslišan Dragotin Kovacević in Mato Krmpotić. Oba priznata svoje zločine in trditja, da je bil Čaruga z njima. Ko je Čaruga videl, da za vsi obremenjujejo, se je odločil, da tudi sam prizna. Izjavil je: Vi ste me poznali in ste vedeli, kdo sem jaz. Čaruga priznava, da je Jurkovič vedel za to, da oni niso žandarji in da je Jurkovič za njegove usluge dobro nagradil. Na vprašanje državnega pravdnika, ali je Marko Drezgic veroyal, da je on njegov brat, je odgovoril Čaruga, da ni in da je dobro vedel, da je on Čaruga. Prizna, da so se v Andrijevcih dogovorili, da pošljejo Kovacevića v Zagreb, da kupi tri orožniške čepice in da gredo v Liko. Izjavlja, da ga soobtoženci preveč obremenjujejo in da bo zaradi tega govoril samo resnico. Prizna, da je bil v Tompojevcih. V zadnjih dneh dobiva državni pravdnik mnogo pism, v katerih se govorijo o novih zločinih Čaruge. Pričakuje se nadaljnja nova priznanja.

Današnje prireditve:

V Ljubljani:

Drama: »Izgnubljene dušek. Red C. Opera: »Aida«. Gostovanje g. Bukškega. Red D.

Dnevne vesti.

Ljubljana, 21. maja.

— Državni praznik na dan sv. Cirila in Metoda dne 24. t. m. se praznuje na vseh osnovnih, meščanskih in srednjih šolah s pouka prostim dnevom. Skupne šolske maše ni.

— Slovenskemu Narodu svetujemo, da pošlje svojo večerajšjo uvodno notico iz Julijske krajine debelo modro in rdečo obrobjeno in krepko komentirano v Beograd, ker drugače bi morebiti bila njegova demunciacija prezrta.

— Zgodaj je nastopila za »Jutro« doba kislih kumar in kolonski članek o plakatu »Tarzanu« je žalostno izpričevalo za to.

— Absolventi juridične fakultete, ki hočejo v poletnem tečaju 1924 pred izpravnim komisijo za državoslovni državni izpit v Ljubljani polagati izpit, morajo vložiti svoje prošnje pri predsedništvu izpravnice komisije. Ljubljana sodna palača, soba št. 70. I. nadstropje, in sicer do konca meseca maja 1924. V mesecih julij, avgust in september 1924 pred komisijo ne bo terminov za polaganje izpitov.

— Imenovanja v vojski. V ministrstvu vojske in mornarice je podpisal nov veliki ukaz o namestitvi dosedaj izpravnih mest predstojnikov poedinih oddelkov in raznih vojaških ustanov. S istim ukazom so imenovani razni komandanti pionirskih bataljonov, ki so ustanovljeni z novim zakonom o ustroju vojske in mornarice. Dalje so z ukazom razrešeni svojih dosedanjih dolžnosti nekateri višji oficirji.

— Ustavitev naseljevanja na Kosovem. Ministrstvo za agrarno reformo je izdalo odlok, s katerim je za gotov čas ustavljeno naseljevanje kolonistov v Južni Srbiji vsled gotovih nepredvidljivih težav. — Po podatkih ministrstva za agrarno reformo je v Južni Srbiji še na razpolago 240.000 hektarjev parceliranih zemljišč za naseljenike. Na to površino zemlje bi se lahko naselilo okrog milijon oseb.

— Umri je v sredo, dne 21. maja v Novem mestu višji okrajni zdravnik dr. Janez Vavpotič, v 78. letu svoje starosti. Pokopnik je bil oče našega slikarja G. Vavpotiča. Truplo položeno v večnem počitku v petek, dne 23. maja ob pol 4. uri popoldne v rodbinsko grobnico na novomeškem pokopališču. Blag mu spomin!

— Reke padajo. Po najnovejših vesteh so pričele padati vse reke, ki so v zadnjem času preplavile svoje bregove. Poročilo se namreč predvsem na Dravo in Donavo in njih dotokov.

— Zaključek šolskega leta na srednjih šolah. Beograjski listi poročajo, da bo na srednjih šolah končan poduk za maturante 22. maja in za ostale srednješolce 12. junija. Zrelostni izpiti prično 5. junija. Če so beograjske vesti točne, potem konča na srednjih šolah poduk tri tedne prej, kot je bilo določeno.

— Predavanje. Na prošnjo Zveze kulturnih društev pošlje društvo nameščenev avtonomnih socialnih zavodov v Ljubljani v nedeljo, dne 25. t. m. v Mirno na Dolenskem g. Ivo-ta Štemplharja, da poljski tamkajšnjim interesom »Pokojniskno« zavarovanje s posebnim ozir na praktično stran sedanega pokojninskega zavarovanja. Čas in lokal predavanja objavi ZKD.

— Odbor za Malgajev spomenik v Guštanju nam piše, da se vrši dne 29. maja t. l. v Guštanju velika narodna nadstrankarska manifestacija vseh jugoslovanskih kulturnih društev s sedečim sporedom: 1. Sprejem gostov pri vlakih, 2. Ob 10. uri slavnostna sv. maša na trgu, katero služi msgr. dr. Anton Medved z nagovorom. 3. Po sv. maši povorka z vojaško godbo k spomeniku. 4. Pozdrav predsednika, nato odkritje spomenika s petjem. 5. Slavnostni govor g. generala Majstra. — Po slavnostnem govoru petje in drugi govori. (Govorniki, ki želijo nastopiti, naj se z navedbo snovi prijavijo odboru do najkasneje 24. t. m., da more določiti vrstni red; običajni kratki pozdravni nagovori so dopustni tudi brez predprijave). 6. Povratek v Guštanj h kosilu. 7. Ob 3. popoldne velika ljudska veselica na prostem s petjem, godbo, govori, kjer bo prilika za nastope pevskih zborov in godb. Za vsakovrstna okrepčila je zadostno poskrbljeno. — Polovična vožnja na vseh železnica je že dovoljena; to zadavne izkaznice se bodo na zahtevo poslale. Posebni vlaki bodo vozili Maribor—Guštanj, Celje—Guštanj in Celje—Maribor, ki vozijo zvečer zopet nazaj. Vozni red se bo objavi v časopisih. — Dosegle so se torej vse ugodnosti za posetnike. Slovanska javnost pa mora z obilno udeležbo pokazati našim notranjim in zunanjim sovražnikom, da smo in bomo složni brez razlik strank, kadar bo ogrožena svoboda naše lepe skupne domovine.

— Potres na Sušaku. Danes, v sredo jutraj okrog ene je bilo čutili močan potresni sunek, pet minut na to se je čutil drugi sunek, ki pa je bil slabši.

— Nove vozne cene. Ministrstvo železnice je odredilo, da se s 1. junijem uvedejo za brzovalke pri potniških kartah te-le nove cene: Do 10 km v I. razr. 14.—, v II. razr. 10.50 in v III. razr. 7.— Din; do 20 km v I. razr. 28.—, v II. razr. 21 in v III. razr. 14.— Din; do 30 km v I. razr. 42.—, v II. razr. 31.50 in v III. razr. 21.— Din; do 40 km v I. razr. 56.—, v II. razr. 42.— in v III. razr. 28.— Din; do 50 km v I. razr. 70.—, v II. razr. 52.— in v III. razr. 35.— Din. Za daljša potovanja ostanje v veljavi stare tarife.

— Otvoritev telefonske centrale Podčetrtek. Pri pošti Podčetrtek je bila dne 1. maja t. l. otvorjena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

— Otvoritev pomožne pošte St. Ožbald ob Dravi. Dne 1. maja 1924 je bila zopet otvorjena pomožna pošta St. Ožbald ob Dravi (nadzorna pošta Brezno).

— Telefonska zveza Dunaj-Zemun. Od 15. maja dalje je v prometu direktna telefonska zveza med Zemunom in Dunajem.

Ljubljana.

— Marko Taboru. Lepo propagandno sliko za binokli je izdelal Sokoli I. brat Erbeničnik; Marko na konju, v eni roki bučalo, v drugi kamen z napisom »Kajmakalana«, pod njim »Marko Taboru 9. VI. 1924.« Slika bo razstavljena na prometnem mestu v Ljubljani v kratkem.

— Društvom v vednosti Da pride tudi »On« enkrat na vrsto, bo letos »Gospodstveni Zvon« imel pred vselejšnje dve stoletnici to vse vselejšnje dneve — na katere tudi narodni izdečki. Prosimo druga društva, ki imajo od drugih strani lepe vire, da to upoštevajo.

— Opozorjamo na koncert, katerega priredi v soboto, dne 24. maja ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani ženski zbor državnega učiteljskega v Mariboru. Program je skrbno sestavljen ter izredno vestno nastudiran, zato umetniški užitek absolutno zagotovljen. Obilni poset naj priča, da se zanimamo tudi za to panogo našega koncertnega delovanja. Vstopnice v Matični knjižarni.

— Društvo za gojitve treznosti v Ljubljani je priredilo dne 18. t. m. v Zlati dvoje sklopičnih predavanj. — Prihodnja večja predavanja se vrše 24. t. m. v Smihelu pri Novem mestu in Mekinjah pri Kamniku.

— Izredni občni zbor podružnice Udruga vojnih invalidov v Ljubljani. V smislu sklepa seje Izvršnega odbora v Ljubljani z dne 25. aprila t. l. se ima dne 25. maja obdržati izredni občni zbor ljubljanske podružnice. Ker se vrši izredni občni zbor na poziv Izvršnega odbora bo zboru predsedoval delegat Izvršnega odbora — glej čl. 35. pravil. Na dnevnem redu bo: 1. Poročilo komisarija. 2. Poročilo delegata Izvršnega odbora. 3. Volitve novega odbora. 4. Volitve delegata na skupščini I. O. in kongresa. 5. Slučajnosti. Člane opozorjamo, da bo imel pristop le oni, ki se bo izkazal s člansko knjižico, iz katere bo razvidno, da je do konca m. l. plačal članarino. Pred otvoritvijo občnega zbora se bo pobirala članarina od onih, ki jo še dolgujejo. Občni zbor bo v salonu restavracije pri »Levu« na Gosposvetki cesti in se prične ob 9. uri popoldne.

— Policijske prijave. Na policijo so bili prijavljeni v zadnjih 24. urah sledeči slučaji: 1. pijanost, 2. tatvina, 1. poneverba, 7. prestop, cestno-police. reda, 1. prekrščenje policijske ure, 3. prestopki pas. kontumacia, 2. pretepa, 1. pobeg, 1. prekršaj zgluš. predpisov, 1. nedostojno vedenje, 1. nezgod, 1. poškodovanje tuje lastnine, 1. sum vloga. — Pobeg od doma. Pekovskemu moštru Jožetu Petrnarju v Spodnji Šiški je pobegnil 17 letni vajenec Ivan Veber. Svolega mojstra je oškodoval za 500 Din.

— Ukradena vodna sesalka. Blažu Papu je bila ukradena iz odprtega prostora vodna sesalka vredna 1000 Din.

— Motorno sedlo je bilo ukradeno trgovcu Viktorju Uršiču iz Zagreba. Tatvina je bila izvršena v hotelu »Slon«. Sedlo je vredno 1100 Din.

— Pijanci. Kobald Rajko, Tomšič Luka in Tomšič Vencelj so se peljali po Zaloški cesti na zapravljeniku. Vsi trije so bili tako pijani, da jih je moral pol. stražnik opozoriti, naj vozijo previdno. Kobald Rajko je pri tem zlezal z voza in se začel pripravljati s stražnikom. Stražnik je vse tri aretirjal. Na policiji je Kobald tako razgrajal, da so ga morali ukleniti.

— Nesreča na cesti. Na ogli »Zvezde« ob izhodu v Wolfovo ulico sta večeraj okrog osme ure zvečer trčila dva voza. Voz Lichtenurnovega zavoda, na katerem so se peljale uslužbenke tega zavoda, se je prevrnil in so zadobile Zupancič Franciška, Znidar Antonija in Roki Minka več poškodb na glavah. Prepeljali so jih v Lichtenurnov zavod, kjer ostanje v domači oskrbi. Več prask sta dobila tudi oba voznika.

— Umri so v Ljubljani: Dne 17. maja: Josip Sattler, postrežnik sin, 3 dni. — Dne 19. maja: Ivan Kastelic, hranilnični sluga v p. 81 let. — Alojzij Arzenšek, delavec, 50 let. — Dne 20. maja: Ana Tomšič, bivša kuharica, 79 let. — Fran Strekelj, dninar, 76 let. — Josipina Pelan, bivša otroška vrtnarica, 68 let. — Marija Zajc, posestnikova hči, 10 let. — Josip More, zasebnik, 37 let. — S. Serafina Ivana Jelen, usmiljenka, 30 let.

— Flat-autobus, šestdesetdeset se bo prodajal na javni dražbi dne 10. junija t. l. ob 11. uri v barakah nasproti obrtne šole v Ljubljani (Askerteva cesta). Interesente se opozarjajo na zadevni razpis v Uradnem listu.

— Veliko gozdno veselico priredi v nedeljo 25. t. m. od 1. ure popoldne dalje podružnica Jugoslovanske Matice na Dobrovi pri Ljubljani in sicer na Čepeljah (na Kamnini) med Dobrovo in St. Vidom, od koder je krasen razgled na Ljubljano in okolico. Vse čas prireditve bo igrala godba, pekli se bodo janci na raznih in srečelov bo nudil mnogim lepih dobrot. Poleg jance bo preskrbljeno tudi z drugimi jestevinami ter z raznimi pižami. Dohod k veselici je iz Ljubljane in Šiške skozi Podutik, iz St. Vida skozi Gilince in z dobrovrške strani skozi Stransko vas. Kdor se hoče nasrskati ta dan svežega gozdnega zraka in biti prost vsaj nekaj ur vsakdanjih skrbi, naj pohiti na to zanimivo prireditev. Vstop prost.

— Čevljarica obrtna zadruga v Ljubljani vabi vse svoje člane na sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 25. maja 1924, točno ob 10. uri popoldne v gostilni pri g. Mraku, Rimska c. Razgovor radi udeležbe »Velesejma«. — Nacelstvo.

Maribor.

— Občni zbor hišnih posestnikov. V ponedeljek zvečer se je vršil tu redni letni občni zbor društva hišnih posestnikov, katerega so se udeležili tudi delegat centrale g. Moskovljevič iz Beograda, predsednik zveze g. Frelch in predsednik ljubljanskega društva g. Stare iz Ljubljane. Občni zbor je otvoril podpredsednik g. Murko ter pozdravil naprej delegate in navzoče ter pozval funkcionarje, da podajo svoja poročila. Iz referatov je bilo razvidno, da je v društvu članjenih samo 330 hišnih posestnikov, kar je za Maribor in okolico zelo malo. Društvo ima danes 1572.50 Din premoženja, kar je tudi izredno malenkostna vsota. Poročila so bila soglasno sprejeta na znanje. Prešlo se je na to na volitve. Izvoljen je bil ponovno stari odbor pod predstvom znanega Nemca Juliusa Glaserja, kar je razumljivo ko imajo Nemci med hišnimi posestniki še vedno ogromno večino. Pri slučajnostih se je določila nova članarina, ki znaša po 14, 20 in 30 Din, od hiše, kakršna je pač, prilična ali večnadstropna. Na to je poročal član centrale g. Moskovljevič o stanju delovanja organizacije za izboljšanje položaja hišnih posestnikov. Organizacija je, kakor je poročal, preprečila podaljšanje zaščite najemnikov za 5 let in doseglja, da se v kratkem sploh ukine(?). Dalje ustanovi v kratkem lasten zavarovalni zavod in lastno banko, ki bo dajala kredit svojim članom in tudi drugim osebam v svrhu gradnje novih hiš. Ob koncu svojega govora je pozval hišne posestnike, da se vsi združijo v svoji organizaciji, ki bo le tako lahko izvedla svoje načrte in doseglja izpolnitve svojih zahtev.

Ptuj.

— Novi naročniki »Narodnega Dnevnika« dobe dosedaj izšle številke z romanom »Tarzanom« v kavarni Balkan v Ptuj. — Nočno lekarniško službo ima od 21. t. m. naprej lekarna »Pri sv. Antonu«.

— Muzejsko društvo v Ptuj priredi dne 23. t. m. v tukajšnjem gledališču znanstveno predavanje s sklopičnimi slikami. Predava: g. dr. Izidor Cankar univ. prof. iz Ljubljane.

— Feritajni Savez v Ptuj je priredil dne 18. t. m. cvetlični dan, ki je prav dobro uspel.

— Tatvine. Dne 16. t. m. je bilo monterju Leonu Mantliju v hotelu »Bauer« v Ormožu ukradeno skoraj novo kolo »Steyer«. Občinstvo se opozarja pred nakupom.

Sokolstvo.

Razstava na Taboru. Sokol I. bo ob dneih proslave na Taboru na binokstno nedeljo in ponedeljek priredil tudi razstavo. Razpoloženi bodo načrti Doma Sokola I. in slike posameznih žid zidave, da si bo vsakdo lahko ogledal gradbeno zgodovino doma. Vrhutega bodo razstavili tudi načrti in slike drugih Sokolskih domov po Sloveniji, ki so že zgrajeni ali pa se šele pripravljajo. Razstava bo zanimiva in poučna. Zato naj si jo vsakdo ogleda!

Ljubljanski Sokol priredi svojo letošnjo javno telovadbo na praznik Vnebohoda, dne 29. maja na svojem letnem telovadišču pod Tivoljem.

Zahtevajte po vseh lokalih »Nar. Dnevnik«!

Gospodarstvo.

PONOVA REVIZIJA KREDITOV NARODNE BANKE.

Beograjsko »Vreme« je pričelo članek o reviziji kreditov Narodne banke, ki ga radi važnosti za naše gospodarske kroge priobčujemo tudi mi.

Upravni svet Narodne banke ima od ponedeljka dalje vsak dan svoje seje. Ker Narodna banka sedaj ne more dovoljevati novih kreditov, je bila potrebna ponovna revizija že dovoljenih kreditov. Ta revizija je bila potrebna že zato, da se ugotovi položaj institucij in oseb, ki uživajo kredite. Upravni svet je sklenil omejit kredite, ki jih bo spoznal za prevlekle, da bi mogel na ta način ugoditi upravičenim prošnjam za posojila. Zato ni upanja, da bi se prejšnji krediti povečali; tako povišanje je bilo soglasno odklonjeno. Upravni svet utemeljuje ta svoj enoglasni sklep s činjenico, da je vložnih mnogo popolnoma upravičenih prošnji za kredit, ki jim do sedaj iz raznih vzrokov ni bilo mogoče ugoditi. Uprava bo določila za likvidacijo reduciranih kreditov dovolj dolgo dobo, da se bo mogla izvesti likvidacija brez škode za dolžnike. Enak rok se dovoli tudi onim dosedanjim dolžnikom, ki se jim krediti popolnoma odtgnico. Revizija kreditov za Beograd je že pričela in se vrši zelo strogo; pri tem so bili reducirani skoro vsi krediti. Revizija kreditov za distrikte Niš, Skoplje, Bitoli in Samac se še ni vršila. Največje redukcije znašalo pri tej sedanjí kreditni reviziji 30 odstotkov dovoljenih kreditiranih vsot. Revizija kreditov za Zagreb se bo vršila ob sodelovanju ravnatelja zagrebske podružnice Narodne banke in tamkajšnjih upravnih svetnikov. Za sedaj je še težko reči, kako velike vsote bodo postale v Narodni banki razpoložljive radi te restrikcije kreditov.

Tržna poročila.

v Mariboru. 1 kg govejega mesa I. Din 25.—27, II. 22.—24, III. 19.—21, telatina I. 26.—30, II. 21.—24, III. 24. prašičje meso 22.50—35, salo 32.50—35, čreva mast 20, slanina sveža 30, slanina papirirana 40, slanina prekajena 38—40, prekajeno meso 40—46, šunka 50—55, kozlički komad 50—150, konjsko meso I. 14.—17, II. 10.—15; koze konjske kom. 150—225, goveje 15—20, teletje kože kg 30—32.50, gornje usnje kg 120—140, podplati 80—120; piščanci majhni kom. 30, piščanci večji kom. 35, kokoši 60—65, race kom. 40, gosi kom. 110, purani kom. 120; mleko I 3—4, surovo maslo kg 44—50, maslo kuhano kg 50—55, jajca kom. 1.25—1.50, vino novo I 12—15, vino staro 11—14, suhe slive kg 8—12.50, sladkor v prahu kg 22 v kristalu kg 19, v kockah kg 21, riž kg 6.50—12, pšenica kg 3.50, rž kg 3.50, ječmen kg 3, oves 2.75, koruza kg 3, fižol 5—7, pšenična moka št. 1. 4. 6. 1. kg 5.75, št. 2. 5. 6. 4. 50, št. 3. 7. 4. 4. koruza moka 3.75, ajdova moka št. 1. 8. št. 2. 7; sladko seno q 90—125, ovsena slama q 52.50—75, solata glavna kom. 1—3, krompir zgodnji kg 16, zelje kislo kg 2.50, repa kisl kg 2.

Novi Sad, 20. maja. Pšenica 310—

Šah.

LJUBLJANSKI ŠAHOVSKI TURNIR.

V 9. kolu so zmagali: Ciril Vidmar proti Jos. Vidmarju, Valentinčič proti Vladimiru, dr. Veber proti Bezrukovu, Stupan proti Zadnaku (ker je bil slednji, kakor znano, kontumaciran), Plevelj proti Sili, dr. Čadež proti Rodetu, Partije Kragelj-Iskra, Mrzlikar-Furlani ter Jerošov-Zupanc so bile prekinjene in prelozene.

V 10. kolu so bile odigrane sledeče partije: Zadnek izgubi vsled kontumaca proti Valentinčiču, dr. Čadež proti Stupanu (vsled odsotnosti), Vladimiruči proti dr. Vebru, Iskra proti Mrzlikarju. Dobili pa so Sili proti Rodetu (vsled kontumaca), Furlani proti Plevelju, a Jerošov proti Kraglju. Partiji Ciril Vidmar-Bezrukov ter Jos. Vidmar-Inž, Zupanc prekinjeni in prelozeni.

V nadaljevanju prekinjene partije Iskra-Inž, Zupanc zmaga Iskra.

Stanje po 10. kolu: Stupan 9; Valentinčič 8½; Furlani 8 (2); Jerošov 6 (2); Josip Vidmar, Ciril Vidmar, Mrzlikar po 6 (1); Iskra 5 (1); Sili 5; Plevelj 4½ (1); dr. Veber 4; dr. Čadež 3½ (1); Inž. Zupanc 3 (1); Vladimiruči 2½; Bezrukov 2 (1); Kragelj 2; Zadnek 1; Rodé 0 točk.

KONEC HOLLYWOODA?

Robert Florey poroča o svojih vtisih v kalifornijski filmski metropoli. Florey je znan strokovnjak na polju tehnike filmskega sveta in radi tega podajamo nekaj njegovih misli.

Po bolj ali manj naravnem zimskem spanju Hollywooda, mesto je za časa mrtve sezone grdo in na noben način ni mogoče

312.5, koruza 232.5—237.5, moka »0« 475, »6« 330—345, »7« 392.5—300 Din. Tendence nestalna. Promet 113 vagonov, od tega 81 vagonov koruze.

— Budimpešta, 19. maja. (V tisočih madž. kron.) Pšenica 342—360, rž 320—330, ječmen za krmo 300—310, za pivovarne 325—345, oves 335—345, koruza 270—275, otrobi 237.5—242.5.

— Carinjenje poštnih paketov iz Avstrije. Generalna direkcija carin v Beogradu je izdala naredbo C. br. 17.567 sledeče vsebine: Poštni pošiljke, na katerih spremnicah je nalepljen listič: »Sendung mit Begleitschein« se carinijo po minimalni tarifi, ako se iz priloženih poštnih deklaracij ugotovi, da je blago iz dežele, s katero je sklenjen tozadevni dogovor.

Borzna poročila.

Beograd, 21. maja. Devize: Dunaj 0.1147—0.1148, Bukarešta 39—40, Italija 0.113640—0.215640, Budimpešta 0.085—0.105, Bukarešta 0—39.50, Italija izplačilo 358.70—361.70, London izplačilo 352.30—355.30, London 352.25—355.25, New York 352.30—355.30, Pariz 447.50—452.50, Praga 238.50—241.50, Praga 238—241, Švica 1433.50—1443.50, 352.30—355.30, 443.50—1442.50, Valute: Dolarji 79.50—80.50, avstr. krone 0.1145—0, češkoslovaške krone 236—239, francoski franki 436—441, madžarske krone 0—0.12, romunski lei 0—42, italijanske lire 0—356.

Trst, 21. maja. Devize: Zagreb 27.75—28, francoski franki 124—125, London 98.25—98.45, New York 22.45—22.60, Švica 397—399, Praga 66.50—67, Dunaj 0.0315—0.0325, dinari 27.75—28, dolarji 22.45—22.55, funtišterlingi 98.15—98.40.

Curij, 21. maja. Beograd 6.975, New York 50.50, London 24.63, Pariz 30.40, Milan 25.08, Praga 16.70, Budimpešta 0.0067, Bukarešta 2.75, Sofija 4.10, Dunaj 0.00795.

Berlin 1. maja. Beograd 5.23, Dunaj 5.98, Milan 18.80, Praga 12.56, Pariz 22.94, London 18.355, New York 4.19, Curij 74.51.

Praga, 21. maja. Beograd 42.675, Dunaj 4.8075, Berlin 8.06, Rim 153.75, avstr. krone 4.78, italijanske lire 153, Budimpešta 3.75, Pariz 188.25, London 148.30, New York 33.95, Curij 603.50.

Dunaj, 21. maja. Devize. Beograd 872—876, Berlin 16.60—16.90, Budimpešta 0.78—0.84, Bukarešta 343—345, London 309.50—310.50, Milan 3139—3151, New York 70.935—71.185, Pariz 3872—3888, Praga 2105—2115, Sofija 508—512, Curij 12.565—12.615, Valute. Dinari 867—873, dolarji 70.460—70.860, bolgarski lei 494—502, nemške marke 16.10—16.50, angleški funti 307.700—309.300, francoski franki 3845—3875, italijanske lire 3150—3170, romunski lei 338—342, švicarski franki 12.460—12.540, češkoslovaške krone 2092—2108, madžarske krone 0.75—0.81.

razumeti, zakaj izginejo vse veličine platna, se poraja novo življenje. Toda dozdeva se, da ne več v prejšnjem obsegu. V Hollywoodu je morala nastati neka sprememba.

Prvo vzpodbudo je dala navidezno znana družba Goldwyn, ki se je začelom 1923 združila z newyorško »Cosmoltians Productions«. Kmalu zatem pa je zapustil družbo ustanovitelj »Goldwyn studios«, Samuel Goldwyn in začel neke družbe na lastno pest. Novi lastniki pa so uvedli bujno življenje, ki je stalo težke milijone. Ščasoma pa je bila dolarska blagajna prazna in filmske veličine so odjadrale v razne smeri. Ostala sta samo dva režiserja: Erik von Stroheim, ki se je pečal z nekim zelo dolгим filmom neke na severu in Karl Brabin, ki je odpotoval radi svojega Ben Hurja v Italijo. Velikanske delavnice pa se le tupa-tam uporabljajo od nekaterih družb; pretežno večino časa pa so stale in so še danes prazne.

Medtem se pripravljajo nadaljni dogodki dalekosežnega pomena. Rex Ingram je odšel v Afriko, in mladi Jackie Coogan ni hotel po »Boy of Flanders« več nastopiti. Odpotoval je na »počitnice« v New York, in tako so ostale »metro« — hiše prazne. Isto se je zgodilo s tretjo veliko družbo Louisa B. Mayer, katere glavna režiserja Stahl in Barker sta bila angažirana drugje. Tedaj pa se je pripetilo, da so se vse 3 družbe, ki so doživle katastrofo, združile. Predsednik nove družbe, z osnovno glavnico 65 milijonov dolarjev, je Marcus Loew, na ta način je zadobila večina ameriških kinematograf, med njimi največji kino sveta Capitol Theater, enotno vodstvo. Vse steklene hiše v Hollywoodu bodo porušene ali pa uporabljene v druge svrhe. Centrala novega filmskega trasta bo v Culver City.

Javljamo vsem prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

dr. Janez Vavpotič

višji okrajni zdravnik v Novem mestu, odlikovan z redom sv. Save IV. reda

v sredo dne 21. maja ob poldrugi uri popoldne po več kot polletni težki bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 78. letu svoje starosti izdihnil svojo zlato in plemenito dušo.

Zemelske ostanke blagopokojnikove položimo k večnemu počitku v rodbinsko grobnico na novomeškem pokopališču v petek dne 23. maja ob pol 4. uri popoldne. Prosimo za blag spomin.

NOVO MESTO — LJUBLJANA — RADOVLJICA.

Žalujoci otroci in sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

Izpred sodišča.

ZUPAN DR. PERIČ CONTRA SLOV. NAROD.

»Slovenski Narod« od 19. aprila 1924. očita Dr. Periča, da pošilja uradnike mestnega magistrata, specijalno Sedeja, na strankarsko agitacijo v Trbovlje. Dr. Perič je tožil in odgovorni urednik g. Valentin Kopitar se danes radi tega zagovarja pred okr. sodiščem.

Gospod V. Kopitar izjavlja, da inkriminiranega članka ni čital pred objavo. Sicer pa ponudi dokaz resnice in predlaga, da se pribavijo akti, ki se tičejo Sedeja, ki je bil kakor znano, pred kratkim radi protidržavnega hujkanja aretiran in vtačnik v zapor, ter, da se obravnava v to svrhu preloži.

Tožitelj zastopnik izjavi, da se sicer, da se »Narodov« odgovorni urednik sklicuje na Sedejevo protidržavno hujkanje in aretacijo, torej na fakta, ki so se zgodila po 19. aprilu t. l. in torej ne morejo priti v poštev, kljub temu ne protivi temu predlogu, ker želi, da se stvar, ki se je Dr. Periču očitala opetovano in to celo po vloženih tožbi, vendar enkrat pred forum sodišča in javnosti pojasni.

Sodnik objavi sklep, da se obravnava v svrhu pribave zadevnega spisa preloži na nedoločen čas.

DVA BANKOVCA PO STO DINARJEV NAŠLA

ter jih je hotela pridržati. S. A. in njena sestra sta našli na Tržaški cesti dva bankovca po 100 dinarjev. S. A. ju je porabila in sklenili sta jih obdržati.

Pa nista imeli sreče. Majhen dečko je videl, kako je pobrala S. A. bankovca, ter je to povedal mizarju Stankotu Marinčiču, ki je denar par minut prej izgubil ter ga našel. — Marinčič teče za ženskama, ki pa tajita. Policanci stražnik ju žene na policijsko stražnico. Tudi tam tajita. Pri osebni preiskavi pa so denar našli.

Radi tega je bila danes S. A. obsojena po § 461 k. z. na 24 ur zapore. Kazen je izpadla radi mladosti in dosežani neoprečnosti obdolženke tako mlo, kljub temu, da je bila kazen tako mila, prosi obdolženka, da bi jo sodnik obsodil raje na denarno globo, kar seveda ne gre.

Obdolženke sestre ni bilo k obravnavi, ker je v otroški postelji.

ZARADI RAZTRGANIH DINARJEV

Je prišel v konflikt s službujočim železniškim uradnikom rudar Ludovik Paik v Trbovljah. Vsled tega se je seznanil danes s paragrafom 104 s. k. z. — Več drugih kazenskih paragrafov še pozna, ker je kakih desetkrat predkaznovan. — Hotel je namreč plačati vozni listek z raztrganimi dinarji, ker pa je blaginjak sprejem slabega denarja odklonil, ga je obdolženec nahrulil z besedami, ki jih ni mogoče reproducirati!

Zagovarja se s pijanostjo ter dokaže, da je bil radi te pijanosti od okr. glavarstva obsojen na dvajset dinarjev globo.

Ker pa se mu ne posreči dokazati, da je bil tako pijan, kakor predpisuje zakon — namreč do polne nezavednosti. — ga sodni dvor obsodi na en dan zapore, poostrenga s postom. Kazen je bila tako mila, ker je sodišče upoštevalo, da ima pet nepreskrbljenih otrok.

UČITELJICO RAZŽALILA.

Marija Hafner, bajtarjeva žena, se je sporekla z učiteljico, ker jo je ta stavila na odgovor, zakaj je nekega dne svojo šoloobvezno hčerko brez pravega vzroka pri držala doma. Med prekanjem je razžalila razburljivo bajtarjevo žena učiteljico z besedo »lažnjivka«. — Ker je bila učiteljica takrat v službi, je storila obtoženka s tem pregrešek po § 104 s. k. z. in se obsodi na 100 dinarjev globo, v slučaju neiztirjlivosti pa na dva dni zapore.

ZA ŽENSKO SE JE BALA.

Pri Vrankarjevih v Sldolu pri Kamniku se je vršila zoper sina zaradi prepovedane posesti orožja hišna preiskava. — Ko so hoteli orožniki preiskovati tudi v shrambi, kjer se nahaja prekajeno meso, jih je nahrulila posestnica Marija Vrankar z besedami: »Kaj boste pri nas iskali?! Smo mogoče kaj ukradli? — Tja notri ni treba hoditi, tam je meso. Mogoče ste lačni, pa nimate mesa v predpustu.«

Te besede bodo stale Vrankarjevo sto dinarjev, ki ji jih je danes prisodil sodni dvor. V slučaju neiztirjlivosti bo pa dva dni »sedela«.

ŽENSKA VEČ VIDELA KAKOR OROŽNIKI.

Dva pijana delavca sta prišla v gostilno in hotela piti na up. Ker jima hatakarica ni hotela ničesar kreditirati, sta začela siliti v »uradniško« sobo, grozeč, da bodeta »vse razbala«. Ker sta bila le preveč nadležna in nasilna, je gostilničarka poslala po orožnike. Orožniki so izgnednika aretirali in uklenili. Pri tem uradnem poslu se je obnašal eden izmed pijancev tako nasilno, da je sledila ovadba. Ovadba je bila naperjena sa-

mo zoper enega, in ta je bil nedavno zaradi svoje nasilnosti po § 93 s. k. z. obsojen na šest tednov zapore. Ker je pa pri obravnavi neka ženska pričala, da je tudi drugi dečko silil v orožniko, suval proti njemu in se ga hotel dejansko lotiti, je uvedlo državno pravdnstvo naknadno tudi proti temu kazensko postopanje. — Kot priča zaslišani orožnik, ki je bil po izpovedi ženske pri tem prizadet, pa izjavi pri danjšnji obravnavi, da obtoženec ni silil v njega, ni suval proti njemu in se ga ni hotel dejansko lotiti. Hotel je samo pogegniti, kar je pa orožnik preprečil s tem, da je »vzel puško gotovo«, kakor se izrazi.

Državni pravdnik kljub temu »vzdržuje obtožbo z ozirom na pričevanje ženske«, sodni dvor pa obtoženca oprosti.

ŽALOSTNE DRUŽINSKE RAZMERE.

Pri Matičičevih v Ivanjem Selu so najogabnejše rodbinske scene na dnevnem redu. Med »starima« dvema na eni in »mladima« doma na drugi strani vlada tako besno sovraštvo, da se ni čuditi, ako je označilo pristojno županstvo na Rakeku v »spravevalu o glasu« vse člane te družine kot abnormalne. Koga zažene glavna krivda, se ne da ugotoviti. Županstvo pravi, da je »mladi« pijanec, sicer so pa vsi enaki.

Posledica večnih medsebojnih prepričev, pretepev in kazenskih ovadb je, da sedita danes oče in sin skupaj na zatožni klopi.

Sinu se očita, da je 1. dne 17. februarja t. l. starišem s sekro grozil, češ, da jih bo ubil. 2. 4. marca t. l. svojega lastnega očeta udaril po desni roki, ter ga tako poškodoval, da je trajala poškodba najmanj 30 dni. 3. 2. marca t. l. vrgel svojo mater na tla, ki bi se bila pri tem lahko poško-

dovala, 4. vrgel svojega mladoletnega »čaka« v omaro in 5. hudobno poškodoval tri soka in dežnik, oboje last starišev.

Oče pa je obdolžen 1. da je razžalil sodišče v Cerknici s tem, da se izrazil »da z lumpom (njegovim sinom) drži« in 2. da je 4. marca t. l. svojega sina lahko telesno poškodoval s tem, da ga je udaril s kolom in lopato po glavi.

Kot priči nastopajo »stara« in »mlada«. — Zaman pouči sodnik ženski, da se lahko poslužita »postavne dobrote, ter se odpovesta pričevanju« s čemur bi bila zadeva končana, ter obtoženca oproščena.

Hrupni nastopi se vrste drug za drugim, spremlja pa jih jok nekaj mesecev starega najmlajšega člana Matičičeve rodbine, ki ga tolažita mladi oče in mati s tem, da ga nosita po sodni dvorani pred zeleno mizo gori in doli.

Sodba: Martin Matičič, užitek je kriv pregreška po § 104 s. k. z. (ker je razžalil Cerkniškega sodnika) ter prestopka lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. Janez Matičič, posestnik pa prestopkov po §§ 411 k. z. in 468 k. z. Oprosti se pa zadnji od obtožbe glede vseh drugih deliktov. — Kazen: Vsak tri tedne zapore, poostrenga s postom.

Tako je stvar za enkrat končana. Vsak poslušalec pa je uverjen, da samo za enkrat; iz auditorija so se čuli klici: »Vsi se boste še pobili, gotovo vas vidimo še pred poroto«.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

18

Naenkrat pa je spreteleta neka misel zlobne male možgane človeške opice. S strašnim rjevanjem je skočil v sredo zbranih opic.

Grizoc in bijoč s svojimi orjaškimi rokami, je pobil par od njih, predno so mogli kakor ostali, zbežati na drevesa.

V svoji divji besnosti se je penil in rjovel, zraven se pa oziral po onemu, ki ga je najbolj sovražil; kmalu ga je ugledal na bližnji veji.

Pridi sem, Tarzan, veliki junak! mu je klical Keršak. Pridi, da boš občutil zobe močnejšega od sebe. Kaj beže veliki borci, če se jim bliža nevarnost? Potem je zagnal Keršak svoje izzivajoče tuljenje.

Mirno se je spustil Tarzan na tla.

Brez diha je gledalo pleme z višine, kako je Keršak napadel razmeroma slabotnega nasprotnika.

Keršak je bil skoro sedem čevljev visok. Njegova orjaška pleča so imela mogočene mišice. Njegov kratki tilnik je bil ena sama masa železnih kit.

Tarzan, ga je pričakoval. Bil je sam velika, mišičasta žival, toda komaj šest čevljev visok se vendar skoro ni mogel meriti z orjaško opico.

Precej daleč stran od njega je ležal njegov jek in puščice, kamor jih je položil, ko je razkazoval tovarišem Saborino kožo. Postavil se je torej Keršaku v bran le s svojim lovskim nožem in nadkriljujočim ga razumom.

Ko se mu je sovražnik rjoveč približal, je potegnil lord Greystoke nož iz nožnice in s istim iz-

zivočim tulenjem, kakor ga je zagnal Keršak, je planil pošasti nasproti. Bil je preveč pameten, da bi se pustil zgrabiti od dolgih, kosmatih rok svojega sovražnika in baš ko sta skoro trčila drug ob drugega, je zgrabil Tarzan opico za zapestje, skočil malo v stran in ji porinil do ročaja nož v srce.

Predno pa je izdrl klino, mu je opica z nedavno kretljivo zbil pest z orožja.

Keršak je s ploško roko nameril proti Tarzanovi glavi tako strašen udarec, da bi ga gotovo zdrobil, če bi špa zadela svoj cilj.

Toda Tarzan je bil gibčen in ko se je ognil udarcu, je s pestjo silovito treščil Keršaka v trebuh.

Opica je omahnila in s smrtno rano bi se gotovo zgrudila, če bi z orjaškim naporom ne zbrala vseh svojih moči; oprostila je roko Tarzanovega prijema in zagrabila svojega vztrajnega nasprotnika.

Ko ga je pritegnila k sebi, mu je poskušala pregrizniti vrat, toda predno so se strašni zobje zasadili v gladko, rjavo kožo, jo je mladi lord Greystoke z železnimi prsti prijel za grlo.

Tako sta se borila in poskušala uspeti vsak s svojim načinom; Keršak je hotel uničiti nasprotnika z zobmi, Tarzan pa bi mu rad stisnil zračne cevi.

Polagoma so nadvladale večje opičje sile in zobje divje živali so bile komaj še par prstov oddaljene od Tarzanovega grla, ko se je tažko telo naenkrat streslo in kakor pokošeno telebnilo na tla.

Keršak je bil mrtev!

Tarzan je potegnil iz trupla nož, s katerim je že tolikrat premagal orjaške sovražnike; potem je stopil na tilnik premaganega nasprotnika in zopet je zadonel po gozdu divji krik zmagovalca.

Tako je postal mladi lord Greystoke kralj opic.

Človeški razum.

Le eden od Tarzanovega plemena ni priznaval njegove avtoritete, in sicer Tarkop, Tublatov sin, ki se je pa vendarle bal ostrega noža in smrtnih puščic svojega novega gospodarja in se je zadovoljil, da je z malimi nepokorščinami dajal duška svoji mržnji. Toda Tarzan je vedel, da preži le na priložnost, kako bi mu z zvijačo iztrgal kraljevsko čast. Zaradi tega je bil vselej pripravljen na vsa presenečenja.

Več mesecev je potekalo življenje male črede po starih navadah, s to razliko, da ji je Tarzan zaradi svoje višje inteligence in svoje lovske spretnosti našel več hrane, kakor so jo pa sploh kdaj imele. Večina opic je bila torej z novim gospodarjem zelo zadovoljna.

Tarzan jih je vodil ponoči na polje črncev in po njegovih odredbah so požrle le to, kar jim je padalo; Manupa in druge opice se pa niso s tem zadovoljile in so opustošile tudi to, česar niso mogle snesti.

Tako so črnici, dasi jezni zaradi večne kraje na svojih poljih, obdelovali polja še naprej, česar bi gotovo ne storili, če bi Tarzan dovolil svojemu narodu svojevoljno pustošiti nasade.

V tem času je Tarzan obiskoval vas ponoči, da je obnavljal svojo zalogo puščic. Kmalu je opazil, da so zmirom stala jedila pod drevesom in od slej je pojedel vse, kar so črnici tja postavili.

Ko so ti videli, da je jed čez noč izginila, se jih je lotil velik strah, ker je končno stvar vendarle čisto drugačna, če postaviš jedi pod drevo, da potolažiš boga ali hudiča, kakor pa, če ta duh res pride v vas in jih poje.

Ta nezasišljen pojav je vzbudil v njihovih praznovernih glavah razne nejasne bojazni.

Toda to še ni bilo vse. Redno izginjanje puščic in od nevidne roke povzročene komedije so jih

tako vznemirile, da jim je življenje v vasi pričelo presedati. Mbonga in njegovi poveljniki so se že posvetovali, da bi zapustili vas in globlje v džungli poiskali kraj za novo naselbino.

Črni vojščaki so prodirali odslej na svojih lovih daleč proti jugu v notranjščino gozda, da bi našli kak pripraven prostor za bivališče.

Poletne novosti za dame

eponge, frotir, surova svila, perilno blago i. t. d. Izbira največja.

A. & E. Skaberné Ljubljana, Mestni trg št. 10.

netočnih in dragih Ne kupujte VOZNIH REDOV!

Prihodnji mesec

Izide po vsej Sloveniji najbolj razširjen in priljubljen

VOZNI RED

vseh železniških, poštinih in avtomobilnih prog v Sloveniji

s kurzno karto.

Sestavljen po najnovejših podatkih

Cena

samo 8 Din.

Preprodajalci popust kot pri zadnji izdaji!

Naročila sprejema

Zvezna tiskarna in knjigarna LJUBLJANA .: Wolfova ulica št. 1

Kriminalne romane:

Green. Za milijoni 260 str., broš. Din 12—, vez. Din 15—
Gaboriau . . . Akt št. 113 239 str. 22— 28—
Gaboriau . . . Zločin v Orcivalu, 246 str. 25— 30—
Orel Pasti in zanke 7-50

priporoča

Zvezna knjigarna v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Prvorazredni moderni brzopisalni stroj

Stoewer - Record

Vrhunec finomehanike! Zastopstvo:

Lud. Baraga,

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/1.

Hišne potrebščine

emajlirane težko posodo znamke »Goliath« in lažje vrste, češkoslov. proizvoda, pločevinasto in lito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo se kupi najceneje in najbolje pri trdki

A. Vicel,

Maribor, Glavni trg št. 5

Dr. Francé Veber

Problemi sodobne filozofije

kot 9. zvezek »Splošne knjižnice« se širšim krogom inteligence najtopleje priporoča.

Cena broš Din 24—

Din vez. 30—

Kože divjačine

lisice, kune, dihurje, vidre, zajce i. t. d. kupujem neposredno z Ameriko.

Plačam najvišje dnevne cene!

Od 1. januarja dalje zbirališča v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bulgarske i. s.

Zagreb. Lavosl. Wohlmüt, Ilica 82.

Križevci: Marko Deutsch.

Bos. Novi: Ibrahim Memić.

Beograd: J. Fischer (Hotel Petrograd).

Tuzla: Braća Antić.

nadalje v Ljubljani, Nišu, Gospiču, Sofiji in Trstu.

MAVRO FISCHER, Sisak, telefon broj 86, 30 in 61.

Skoplje: Jeruham Karlo sinovi.
Lovinac: Mate Kovačević.
Banjaluka: Mile Janković.
Osijek: Hermann Lederer.
Sušak: Mato Stipčić.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davščino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglaših!

Prodajam

Sir

4/2. Emendole, Greyer, Trapist (polnomasten), po pošti od 5 kg naprej kupite vedno najceneje v mlekarni Ivan Kos, Borščeva ul. 28, Ljubljana.

Novo pohištvo

za jedilno sobo, moderno in solidno izdelano, kakor tudi druga stanovanjska oprema se prodaja za nizko ceno, Avgust Černe, Zg. Šiška 122.

„Tarzan“

I. in II. del v nemškem prevodu se dobi za nizko ceno v Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marijin trg št. 8.

Srebrno jedilno orodje

za 6 oseb se poceni prodaja. — Naslov pove uprava »Narodnega Dnevnika«.

Knjiga

„Das lustige Gespensterbuch“, kakor tudi razna Strindbergova dela prodaja za nizko ceno Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8.

Damsko kolo

dobro ohranjeno, se prodaja. Ponudbe pod „Dobro ohranjeno“ na upravo lista.

Sir la. Trapist

od 5 kg naprej razpošilja v vsaki množini a Din 28— kg franco omot. Mišo Vulič, Daruvar.

Kročna žaga

(Zirkular) z medenimi ležišči, malo rabljena se po nizki ceni prodaja. Ogleda se lahko vsak dan pri Josip Ban, trgovec, Sv. Pavel, Sav. dolina.

Službe

Gospodična

želi mesta h kakemu priletnemu vdovcu ali samskemu gospodu kot gospodinjo, kjer bi opravljala vsa hišna dela. Je tudi dobra kuharica in varčna gospodinja. Nastop takoj ali s 1. junijem. Ponudbe pod „Dobra gospodinja“ na upravo lista.

Trgovski poslovodja

vsestransko naobrazen želi premeniti mesto najraje na deželo, gre tudi kot pomočnik. Cenj. ponudbe pod „Marijiv“ na upravo lista.

Citje potuje

z prvovrstnimi uspehi gospod. Hodi tudi na dom. Honorar od ure 6 Din. Ponudbe pod „Pouk“ na upravo »Nar. Dnevnik«.

Gaterist,

samski, se išče za žago venecijanko, — večer mora biti brusiti žage Nastop takoj. Ponudbe na Dr. Šandor Goyan, Zagreb, Akademski trg.

Potnika

ali zastopnika z dobro provizijo išče za obiskovanje trgovin z mešanim blagom, kateri bi vzeli na pot tudi našo kolekcijo. Ponudbe na trgovaško podružnico K. Mahorič, Zagreb, Petrova ulica 35.

Dopisi

Samski mladenič

27 let star, živčno bolan z nekaj premoženjem želi znanja z značajno delico ali vdovo v svrhu poznejše ženitve. Ponudbe pod šifro „Ferdo“ na upravo lista.

Gorenjka,

hči posestnika, z večjim premoženjem bi se rada poročila z mladeničem, ki ima večje posestvo, najraje kam na Gorenjsko. Ponudbe na upravo lista pod šifro „Tihl dom“.

Veletrgovec

mlad, naobrazen in v zelo dobri poziciji želi znanja s simpatično značajno gospodično do 24 leta s primerno izobrazbo iz boljše rodbine. Neanonimni dopisi s sliko pod „Reiden“ na upravo Nar. Dnevnika.

Poročiti želim

gospodično ali vdovo, ki bi imela svoj dom, oziroma premoženje. Sem 27 let star, drž. uslužbenec ter imam lastno pohištvo in denar. Resne ponudbe pod »Srečno« na upr. lista.

Razno

Kdo bi nam

govoril za prihodnje leto semen bučk, kumar in čebulčka? Obvezujemo se prevzeti vsako množino pridelanega semena. Nadaljna pojasnila in potrebno seme na razpolago. Semenska trgovina Sever & komp. Ljubljana, Wolfova ul. 12.

V najem se išče

primeren prostor za krojaško obrt, v neposredni bližini Ljubljane, obtočje iz velike delavnice in lokala ter stanovanja, najraje ob kakih glavni prometni točki. Ponudbe na upravo lista.

Letoviščarji!

Pod ugodnimi pogoji lahko prebijete počitnice na solnčnem posestvu Gorenjske. Izleti na vse strani izredno lepi. Ponudbe na upravo lista.

Mali oglasi

imajo uspeh.